

временно съ „писмото“ и по-съвършенитѣ форми следъ него — календарътъ и печатния вестникъ.

Въ периода отъ руско-турската война (1828—1829 г.) до парижкия миръ (1856 г.) се забелязва едно растящо повдигане съзнанието на българския народъ, единъ безспиренъ стремежъ къмъ просвѣта и образование, къмъ повече и по-съвършени знания. Отъ килийнитѣ училища, въ които псалтирътъ и октоихътъ служели за читанка, както и отъ българската книжнина, която имала предимно религиозенъ характеръ, не можело да се почерпятъ широки и солидни познания, а само да се научи добре четмо и писмо. Ето защо нѣкои богати и интелигентни родолюбиви български търговци, живущи въ съседнитѣ страни, виждайки просвѣтната дейностъ, проявявана отъ богати гърци, които подпомагали отварянето на модерни свѣтски училища, и искайки да услужатъ на своитѣ съотечественици, останали въ културно отношение твърде назадъ, но у които се забелязвало стремежъ къмъ просвѣта, се заели за учредяване на българско народно училище, въ което да се преподава по нови методи, за създаване на българска народна книжнина, за измѣняване на правописа, за усъвършенствуване на езика и пр. Създаването на едно такова грандиозно дѣло — училище, книжнина, езикъ — свързано съ грамадни материални и морални жертви, естествено, трѣбвало да се обямисля дълбоко и зрѣло отъ плеада просвѣтени дейци, като Априловъ, Палаузовъ, Неофитъ Рилски, Неофитъ Бозвели, Райно Поповичъ и др. Завързва се продължителна и редовна кореспонденция между тѣхъ; въ редица писма се излагатъ идеи, мисли, правятъ се предложения по просвѣтното дѣло, спори се жарко.

стана анджекъ идно село на местото си нема нито въ Габрово нито въ дрѣново има кабилъ да кордисатъ дулапи (за точене коприна) за туй е сега всичката работа въ Казанлъкъ.“

Въ друго писмо сѣщо отъ Казанлъкъ съ дата юний 1800 г. до сѣщия въ Букурещъ, Хр. Рачковъ пише между другото: „... въ Търновъ имало 40.000 аскеръ саде на пашето, башка на аените и сега алай варъ и Торна ага, а харсѣзите 3000 души на Самоводене, а Карафези съ неговатъ бюлюкъ на Малкочово е чи сега не ми сече уматъ да са курдисатъ дулапи (за коприна) въ село (Габрово) ако беха се курдисали и ние ще си идемъ тези дене.“

Султанската властъ изпратила презъ лѣтото на 1800 г. нѣкой си Плясиетъ паша въ Габрово, съ султанска войска да го пази, обаче пазенето му не се различавало много отъ кърджалийското и Хр. Рачковъ въ едно писмо отъ 16 юлий 1800 г. до Киръ х. Велчо и Киръ х. Иванчо, въ Букурещъ бърза да имъ съобщи новината: „Пишинъ да ви обадимъ халат си дета намери сига низамъ Габрово 20 дине сасъ днесъ какъ седи Плеслиетъ сасъ 30.000 аскеръ дето имаше по ко-